

Svar

fjármála- og efnahagsráðherra við fyrirspurn frá Loga Einarssyni um eignir og tekjur landsmanna árið 2017.

Svörin við fyrirspurninni byggja á umbeðnum gögnum frá embætti ríkisskattstjóra. Upplýsingarnar byggjast á skattframtölum einstaklinga fyrir tekjuárin 1997–2017 og miðast við stöðu framtala strax að lokinni álagningu í júní ár hvert. Það þýðir að breytingar sem hafa verið gerðar vegna síðbúinna framtala og kærumeðferða er ekki að finna í tölunum.

Gögnunum er raðað eftir fjölskyldunúmeri framtals þannig að tveir samskattaðir aðilar teljast saman sem ein fjölskylda, óháð því hvort um sé að ræða hjón eða samskattað par. Einhleypingur, þ.m.t. einstætt foreldri, telst sem ein fjölskylda og ósamskattað par í sambúð telst sem sitthvor fjölskyldan. Vert er að hafa í huga að þar sem hér er stuðst við skattframtöl telst unglíngur í foreldrahúsum í þessari röðun sem ein fjölskylda frá og með 16 ára aldri þrátt fyrir að sami unglíngurinn komi fram sem barn á framfæri framteljanda á öðru framtali. Unglingar og ungmenni sem búa í heimahúsum eru mörg hver með litlar sem engar tekjur eða eignir. Í gögnunum eru einnig meðtaldir þeir einstaklingar og sambúðir sem eru með afbrigðilega álagningu, eða handreiknaðir, eins og sá hópur er oft nefndur sökum þess að sérfræðingar RSK þurfa að handreikna álagningu þeirra. Þetta eru einstaklingar þar sem framtölum er að einhverju leyti ábótavant og er algeng ástæða fyrir handreikningi búseta erlendis hluta úr ári. Með öðrum orðum, hér er miðað við alla framteljendur, óháð aldri, tekjum eða eignum.

Á árinu 2017 voru um 230 þúsund fjölskyldur í gögnum ríkisskattstjóra miðað við framangreinda skilgreiningu. Þar af er 5%-hópurinn námundaður við 11.450 fjölskyldur, 1%-hópurinn við 2.290 fjölskyldur og 0,1%-hópurinn 229 fjölskyldur.

Gæði gagnanna eru að mestu leyti óbreytt yfir þann tíma sem hér um ræðir með þeirri undantekningu þó að á framtali 2009 voru innstæður og vextir af innstæðum í fyrsta sinn forskráðir á skattframtöl og hafa verið það síðan. Þetta þýddi að innstæður og vextir af innstæðum hækkuðu gríðarlega á milli framtala 2008 og 2009. Þetta hafði hins vegar ekki afgerandi áhrif á hlutfallstölurnar á þessum tíma. Þá er rétt að taka fram að hlutabréf eru talin á nafnvirði í þessum gögnum og fasteignir eru taldar á fasteignamatsverði.

1. Hvert var eigið fé þeirra a) 5%, b) 1%, c) 0,1% landsmanna sem mest áttu árið 2017 og hvert var hlutfall eigin fjár þeirra af eigin fé allra landsmanna árið 2017? Hverjar eru sambærilegar tölur fyrir árin 1997–2016?

Eigið fé þeirra 5% landsmanna sem mestar eignir áttu við lok árs 2017 samkvæmt skattframtölum var 1.646,7 milljarðar kr. og hlutfall eigin fjár þeirra af eigin fé allra landsmanna var 42%. Eigið fé þess 1% landsmanna sem mestar eignir áttu við lok árs 2017 var 718,6 milljarðar kr. og hlutfall eigin fjár þeirra af eigin fé allra landsmanna var 18,3%. Eigið fé þess 0,1% landsmanna sem mest áttu við lok árs 2017 var 236,6 milljarðar kr. og hlutfall eigin fjár þeirra af eigin fé allra landsmanna var 6%. Sambærilegar tölur fyrir árin 1997–2016 er að finna í töflu 1.

Tafla 1. Upphæð og hlutfall eigin fjár hjá ríkasta hluta landsmanna af heildar eigin fé 1997–2017, raðað eftir heildareignum.

Ár	Efstu 5 %		Efstu 1%		Efstu 0,1%	
	Eigið fé, millj. kr.	Hlutfall af heild	Eigið fé, millj. kr.	Hlutfall af heild	Eigið fé, millj. kr.	Hlutfall af heild
1997	207.300	37,6%	89.139	16,2%	25.291	4,6%
1998	228.350	38,5%	99.660	16,8%	29.352	4,9%
1999	259.070	38,0%	113.422	16,6%	32.538	4,8%
2000	286.654	37,7%	124.563	16,4%	37.231	4,9%
2001	318.178	37,1%	137.221	16,0%	39.348	4,6%
2002	346.316	38,1%	155.928	17,1%	49.443	5,4%
2003	390.889	38,6%	180.944	17,9%	60.941	6,0%
2004	445.154	38,1%	201.653	17,2%	64.114	5,5%
2005	571.814	37,2%	254.767	16,6%	79.922	5,2%
2006	695.240	40,7%	328.875	19,3%	112.685	6,6%
2007	886.009	43,6%	447.733	22,0%	174.226	8,6%
2008	931.468	47,2%	474.197	24,0%	173.848	8,8%
2009	963.405	50,4%	480.084	25,1%	170.799	8,9%
2010	894.256	56,3%	448.976	28,3%	162.119	10,2%
2011	943.132	50,9%	443.241	23,9%	155.020	8,4%
2012	1.010.609	48,7%	470.267	22,7%	167.120	8,1%
2013	1.051.915	47,8%	482.697	21,9%	168.667	7,7%
2014	1.126.162	46,1%	506.336	20,7%	167.754	6,9%
2015	1.249.414	44,4%	559.487	19,9%	187.339	6,7%
2016	1.388.292	43,5%	612.632	19,2%	201.323	6,3%
2017	1.646.667	42,0%	718.550	18,3%	236.596	6,0%

2. Hverjar voru heildareignir þeirra a) 5%, b) 1%, c) 0,1% landsmanna sem mest áttu árið 2017 og hvert var hlutfall heildareigna þeirra af heildareignum allra landsmanna árið 2017? Hverjar eru sambærilegar tölur fyrir árin 1997–2016?

Heildareignir þeirra 5% landsmanna sem mestar eignir áttu við lok árs 2017 samkvæmt skattframtölum voru 1.852 milljarðar kr. og hlutfall heildareigna þeirra af heildareignum allra landsmanna var 32%. Heildareignir þess 1% landsmanna sem mestar eignir áttu við lok árs 2017 voru 758,6 milljarðar kr. og hlutfall heildareigna þeirra af heildareignum allra landsmanna var 13,1%. Heildareignir þess 0,1% landsmanna sem mestar eignir áttu við lok árs 2017 voru 241,4 milljarðar kr. og hlutfall heildareigna þeirra af heildareignum allra landsmanna var 4,2%. Sambærilegar tölur fyrir árin 1997–2016 er að finna í töflu 2.

Tafla 2. Upphæð og hlutfall heildareigna hjá ríkasta hluta landsmanna 1997–2017.

Ár	Efstu 5%		Efstu 1%		Efstu 0,1%	
	Heildareignir, millj. kr.	Hlutfall af heild	Heildareignir, millj. kr.	Hlutfall af heild	Heildareignir, millj. kr.	Hlutfall af heild
1997	240.924	27,3%	97.404	11,0%	27.457	3,1%
1998	271.489	28,3%	115.708	12,1%	35.299	3,7%

Ár	Efstu 5%		Efstu 1%		Efstu 0,1%	
	Heildareignir, millj. kr.	Hlutfall af heild	Heildareignir, millj. kr.	Hlutfall af heild	Heildareignir, millj. kr.	Hlutfall af heild
1999	302.888	27,6%	125.126	11,4%	35.570	3,2%
2000	341.328	27,6%	140.171	11,3%	41.876	3,4%
2001	379.203	27,0%	154.552	11,0%	45.720	3,3%
2002	406.230	27,1%	169.783	11,3%	52.777	3,5%
2003	459.505	27,5%	196.977	11,8%	64.891	3,9%
2004	534.942	27,8%	225.007	11,7%	70.273	3,6%
2005	700.350	28,5%	292.425	11,9%	90.397	3,7%
2006	868.982	30,8%	382.162	13,6%	128.595	4,6%
2007	1.119.181	33,1%	523.029	15,5%	195.915	5,8%
2008	1.196.965	32,7%	554.000	15,1%	200.779	5,5%
2009	1.233.236	32,4%	561.351	14,8%	197.110	5,2%
2010	1.133.909	32,7%	517.756	14,9%	183.550	5,3%
2011	1.148.891	31,8%	500.980	13,9%	169.389	4,7%
2012	1.216.725	31,5%	523.679	13,6%	180.929	4,7%
2013	1.255.294	31,5%	531.540	13,3%	181.580	4,6%
2014	1.319.381	31,3%	547.868	13,0%	174.887	4,2%
2015	1.436.420	31,7%	596.954	13,2%	191.418	4,2%
2016	1.578.257	31,8%	654.087	13,2%	208.293	4,2%
2017	1.851.952	32,0%	758.641	13,1%	241.358	4,2%

3. Hverjar voru tekjur tekjuhæstu a) 5%, b) 1%, c) 0,1% landsmanna árið 2017, með og án fjármagnstekna, og hvert var hlutfall tekna þeirra af tekjum allra landsmanna árið 2017? Hverjar eru sambærilegar tölur fyrir árin 1997–2016?

Heildartekjur með fjármagnstekjum samkvæmt skattframtölum hjá tekjuhæstu 5% landsmanna voru 397,2 milljarðar kr. og hlutfall tekna þeirra af tekjum allra landsmanna árið 2017 var 22,6%. Heildartekjur með fjármagnstekjum hjá tekjuhæsta 1% landsmanna voru 165,3 milljarðar kr. og hlutfall tekna þeirra af tekjum allra landsmanna árið 2017 var 9,4%. Heildartekjur með fjármagnstekjum hjá tekjuhæsta 0,1% landsmanna voru 63,7 milljarðar kr. og hlutfall tekna þeirra af tekjum allra landsmanna árið 2017 var 3,6%. Sambærilegar tölur fyrir árin 1997–2016 er að finna í töflu 3.

Tafla 3. Upphæð og hlutfall heildartekna tekjuhæsta hluta landsmanna 1997–2017.

Ár	Efstu 5 %		Efstu 1%		Efstu 0,1%	
	Heildartekjur, millj. kr.	Hlutfall af heild	Heildartekjur, millj. kr.	Hlutfall af heild	Heildartekjur, millj. kr.	Hlutfall af heild
1997	58.348	18,4%	18.916	6,0%	4.266	1,3%
1998	66.997	18,6%	21.672	6,0%	4.845	1,3%
1999	78.534	19,2%	26.223	6,4%	6.187	1,5%
2000	90.940	19,7%	32.223	7,0%	8.795	1,9%
2001	106.117	20,6%	41.584	8,1%	15.384	3,0%
2002	118.497	21,4%	49.008	8,9%	20.608	3,7%

Ár	Efstu 5 %		Efstu 1%		Efstu 0,1%	
	Heildartekjur, millj. kr.	Hlutfall af heild	Heildartekjur, millj. kr.	Hlutfall af heild	Heildartekjur, millj. kr.	Hlutfall af heild
2003	138.711	23,2%	64.270	10,8%	31.104	5,2%
2004	153.350	23,4%	68.055	10,4%	25.820	3,9%
2005	209.261	27,2%	110.690	14,4%	48.628	6,3%
2006	257.263	28,5%	137.487	15,2%	60.248	6,7%
2007	366.171	33,2%	222.967	20,2%	112.446	10,2%
2008	288.565	26,0%	133.520	12,0%	46.011	4,1%
2009	246.419	23,4%	104.259	9,9%	37.188	3,5%
2010	201.873	20,5%	70.351	7,2%	19.226	2,0%
2011	217.273	20,7%	73.491	7,0%	18.855	1,8%
2012	233.583	21,0%	80.832	7,3%	21.227	1,9%
2013	257.610	21,5%	94.398	7,9%	28.117	2,3%
2014	285.250	22,0%	111.209	8,6%	38.773	3,0%
2015	308.256	22,0%	116.964	8,3%	35.252	2,5%
2016	349.802	22,2%	138.754	8,8%	48.898	3,1%
2017	397.205	22,6%	165.276	9,4%	63.739	3,6%

Heildartekjur án fjármagnstekna hjá tekjuhæstu 5% landsmanna voru 298,7 milljarðar kr. árið 2017 og hlutfall þeirra af tekjum allra landsmanna (án fjármagnstekna) var 18,7%. Heildartekjur án fjármagnstekna hjá tekjuhæsta 1% landsmanna voru 91,7 milljarðar kr. og hlutfall þeirra af tekjum allra landsmanna (án fjármagnstekna) var 5,7%. Heildartekjur án fjármagnstekna hjá tekjuhæsta 0,1% landsmanna voru 18,8 milljarðar kr. og hlutfall þeirra af tekjum allra landsmanna (án fjármagnstekna) var 1,2%. Sambærilegar tölur fyrir árin 1997–2016 er að finna í töflu 4.

Tafla 4. Upphæð og hlutfall heildartekna án fjármagnstekna hjá tekjuhæsta hluta landsmanna 1997–2017.

Ár	Efstu 5%		Efstu 1%		Efstu 0,1%	
	Tekjur án fjármagnstekna, millj. kr.	Hlutfall af heild	Tekjur án fjármagnstekna, millj. kr.	Hlutfall af heild	Tekjur án fjármagnstekna, millj. kr.	Hlutfall af heild
1997	51.974	17,2%	14.877	4,9%	2.566	0,8%
1998	60.323	17,5%	17.549	5,1%	3.190	0,9%
1999	66.840	17,4%	19.128	5,0%	3.120	0,8%
2000	74.571	17,5%	21.671	5,1%	3.769	0,9%
2001	82.241	17,4%	23.302	4,9%	3.790	0,8%
2002	89.664	17,7%	25.973	5,1%	4.778	0,9%
2003	94.730	17,8%	27.794	5,2%	4.991	0,9%
2004	104.895	18,1%	31.697	5,5%	6.232	1,1%
2005	119.925	18,6%	38.150	5,9%	9.177	1,4%
2006	140.439	19,1%	45.780	6,2%	11.250	1,5%
2007	171.637	20,3%	62.240	7,4%	19.735	2,3%
2008	180.983	19,9%	59.871	6,6%	14.239	1,6%

Ár	Efstu 5%		Efstu 1%		Efstu 0,1%	
	Tekjur án fjármagnstekna, millj. kr.	Hlutfall af heild	Tekjur án fjármagnstekna, millj. kr.	Hlutfall af heild	Tekjur án fjármagnstekna, millj. kr.	Hlutfall af heild
2009	175.460	19,2%	53.418	5,9%	10.756	1,2%
2010	173.742	19,0%	52.169	5,7%	10.430	1,1%
2011	191.562	19,4%	57.162	5,8%	10.430	1,1%
2012	202.594	19,4%	60.892	5,8%	11.181	1,1%
2013	216.442	19,4%	66.600	6,0%	13.625	1,2%
2014	229.687	19,1%	69.839	5,8%	13.755	1,1%
2015	251.655	19,4%	78.552	6,0%	16.846	1,3%
2016	273.200	18,9%	83.082	5,7%	15.895	1,1%
2017	298.668	18,7%	91.655	5,7%	18.842	1,2%

4. Hvað áttu tekjuhæstu a) 10%, b) 5%, c) 1%, d) 0,1% landsmanna árið 2017 stóran hluta af annars vegar eigin fé landsmanna og hins vegar heildareignum landsmanna árið 2017? Hverjar eru sambærilegar tölur fyrir árin 1997–2016?

Tekjuhæstu 10% landsmanna samkvæmt skattframtölum áttu í lok árs 2017 samanlagt 36,7% af eigin fé allra landsmanna og 34% af heildareign allra landsmanna. Tekjuhæstu 5% landsmanna árið 2017 áttu við lok árs 2017 samanlagt 24,9% af eigin fé allra landsmanna og 21,6% af heildareign allra landsmanna. Tekjuhæsta 1% landsmanna árið 2017 áttu við lok árs 2017 samanlagt 10,7% af eigin fé allra landsmanna og 8,2% af heildareign allra landsmanna. Tekjuhæsta 0,1% landsmanna árið 2017 áttu við lok árs 2017 samanlagt 3,4% af eigin fé allra landsmanna og 2,4% af eigin fé allra landsmanna. Sambærilegar tölur fyrir árin 1997–2016 er að finna í töflu 5.

Tafla 5. Hlutfall eigin fjár af heild og hlutfall heildareigna af heild hjá tekjuhæsta hluta landsmanna 1997–2017.

Ár	Efstu 10%		Efstu 5%		Efstu 1%		Efstu 0,1%	
	Eigð fé	Heildareignir	Eigð fé	Heildareignir	Eigð fé	Heildareignir	Eigð fé	Heildareignir
1997	29,9%	27,8%	20,2%	17,6%	9,0%	6,8%	2,7%	1,9%
1998	30,1%	28,5%	20,7%	18,4%	9,3%	7,5%	3,1%	2,3%
1999	31,8%	29,1%	22,2%	18,9%	9,7%	7,4%	2,8%	1,9%
2000	32,1%	29,3%	21,8%	18,7%	9,7%	7,4%	2,8%	2,0%
2001	30,6%	28,5%	20,5%	17,9%	9,1%	6,9%	2,9%	1,9%
2002	31,0%	28,3%	21,4%	18,1%	10,0%	7,3%	3,9%	2,6%
2003	33,0%	29,7%	23,2%	19,3%	10,9%	8,0%	3,9%	2,7%
2004	34,5%	30,7%	24,2%	20,1%	10,7%	8,2%	2,9%	2,2%
2005	36,0%	32,1%	25,3%	21,3%	11,2%	8,9%	3,1%	2,5%
2006	40,2%	35,0%	28,7%	23,6%	13,5%	10,4%	3,7%	3,0%
2007	43,4%	37,6%	32,1%	26,1%	16,3%	12,2%	6,1%	4,2%
2008	45,9%	37,3%	34,4%	25,6%	17,9%	11,8%	5,6%	3,6%
2009	42,8%	34,6%	32,3%	23,4%	17,0%	10,4%	5,9%	3,2%

Ár	Efstu 10%		Efsta 5%		Efsta 1%		Efsta 0,1%	
	Eigið fé	Heildar- eignir	Eigið fé	Heildar- eignir	Eigið fé	Heildar- eignir	Eigið fé	Heildar- eignir
2010	38,8%	31,9%	28,2%	20,7%	15,3%	8,8%	5,9%	3,0%
2011	35,5%	30,6%	23,9%	19,1%	11,0%	7,2%	4,4%	2,5%
2012	35,3%	30,6%	24,2%	19,2%	10,9%	7,2%	4,2%	2,4%
2013	35,9%	31,3%	24,8%	19,8%	11,4%	7,6%	4,0%	2,4%
2014	35,0%	31,2%	24,3%	19,9%	10,7%	7,4%	3,5%	2,1%
2015	35,8%	32,2%	24,7%	20,6%	10,6%	7,6%	2,9%	1,9%
2016	36,2%	32,9%	24,8%	21,0%	10,6%	7,8%	3,0%	2,1%
2017	36,7%	34,0%	24,9%	21,6%	10,7%	8,2%	3,4%	2,4%